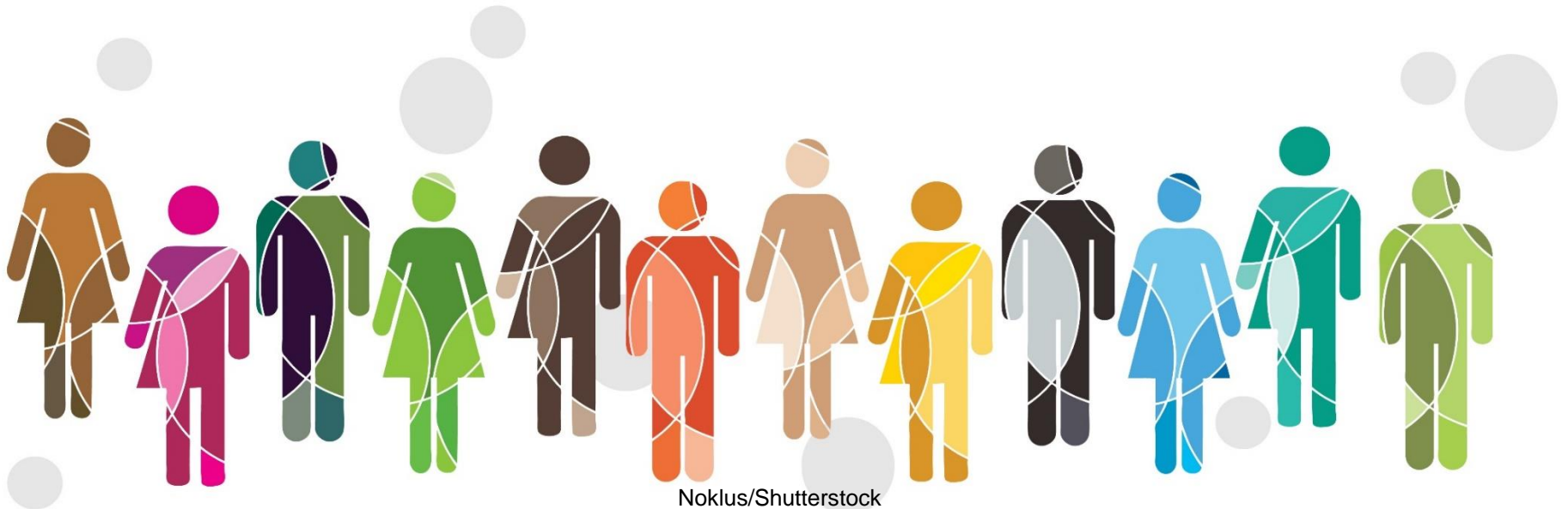
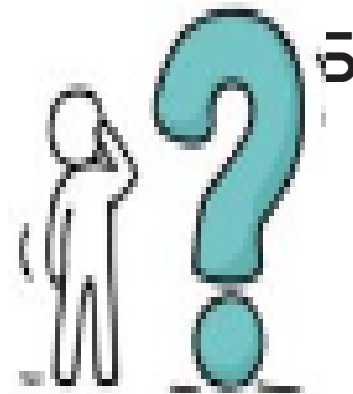

Deltakere i Noklus

Totalt ca. 3500

Hva er laboratoriearbeid

- **Noklusedtakere i Trøndelag:**
- **Sykehjem: 95** av **98** har eget CRP-instrument, **93** analyserer urinstrimmel selv
- **Hjemmetjenester: 48** av **64** har eget CRP-instrument, **29** analyserer urinstrimmel selv.
- Det er sannsynlig at enda flere analyserer selv, men at de deler instrument med andre, eks. hjemmesykepleie og sykehjem benytter samme instrument, mens andre kan levere prøver de har tatt, til fastlegekontor.

Hvordan oppnå god kvalitet på laboratoriearbeidet

- Gode rutiner og systemer, tilrettelagte lokaler
- Opplæring og kompetanse
- Kvalitetssikring av laboratorieinstrumenter

Nødvendig kunnskap og ferdigheter i laboratoriearbeid bidrar til sikrere pasientsvar!

Nokluskontroller for strep-A forteller oss

- om testene oppdager bakterier i så lav konsentrasjon som produsentene sier?
- om noen tester har høyere andel falske positive eller falske negative enn de andre
- om testene er oppbevart riktig og om deltaker utfører testen på korrekt måte

Systematisk arbeid med kvalitetsforbedring er ett av tiltakene i ny handlingsplan

Helsedirektoratet får i oppdrag å vurdere utforming av et nasjonalt system for systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet i legetjenesten. Noklus er nevnt som en av flere relevante samarbeidspartnere.

[Les mer >>](#)

Brukernavn

Passord

[Logg inn](#)

> Helsepersonell utenfor sykehus

- > Utsendelsesplan eksterne kontroller
- > E-læring og laboratorieprosedyrer
- > Noklus diabetesskjema - allmennpraksis

[> Les mer](#)

> Helsepersonell sykehus- og private laboratorier

- > Påmelding eksterne kvalitetsprogram
- > Fagmøter
- > Noklus diabetes - sykehus

[> Les mer](#)

Logg inn

[Min side](#)

> [Vil du bli deltaker?](#)

E-læringskurs i l

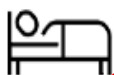
Velg den kategorien som passer best for din arbeidssituasjon

Hjemmetjeneste

Sykehjem

Legeko

CRP

Glukosemåling

Laborieprøver ved infeksjoner

Laborieprøver ved covid-19

Målgruppe: Leger

Målgruppe: Leger

Kvalitetsarbeid

Laborieprøver ved infeksjoner (ikke kursbevis)

Kursbevis

Ola Normann

har bestått Noklus e-læringskurs om

Venos prøvetaking

Dato: 08.06.2020

Tema:

- Forhold som kan påvirke prøven før, under og etter prøvetaking
- Korrekt identifisering av pasienten
- Utstyrets egenskaper og viktigheten av å bruke det riktig
- Utførelse av venøs blodprøvetaking
- Prøvehandling, transport og forsendelse
- Etikk

Avsluttende prøve er bestått.

Leder Noklus

Seksjonsleder for kurs og veiledning
Noklus

Laboratoriearbeid i primærhelsetjenesten

Laboratorieprosedyrer

 0 varsler / 2 oppgaver

Urinstrimmel, klinisk bruk

Bakgrunn

Urinstrimmelen består av flere testfelt med reagenser som gir fargeforandring ved tilstedeværelse av ulike stoffer i urin. Denne prosedyren omtaler urinstrimmel med testfelt for leukocytter, nitritt, glukose, blod og protein.

Leukocytter kan forekomme i urin ved urinveisinfeksjon, asymptomatisk bakteriuri, andre sykdommer i nyre og urinveier og ved forurensning ved prøvetaking.

Nitritt er et bakterieprodukt og positivt resultat skyldes alltid at det finnes bakterier i urinprøven. Benyttes feil prøvetakingsmetode er det stor risiko for forurensning av urinprøven med leukocytter og bakterier fra området omkring urinrørsåpningen.

Blod: Normalt inneholder urin svært små mengder blod. Årsaker til blod i urinen (hematuri) kan være urinveisinfeksjon, feber, sterk fysisk aktivitet, nyrestein, prostatalidelse og kreftsykdom i nyre eller urinveier.

Protein: Normalt inneholder urin kun små mengder protein (mindre enn 0,02 g/L). Unormale mengder protein i urin (proteinuri) kan være et forbigående funn ved feber. Diagnostikk av proteinlekkasje ved nyresykdom bør gjøres med andre metoder enn urinstrimmel, som U-albumin/kreatinin ratio (U-AKR).

Glukose: Normalt inneholder urin svært små mengder glukose. Hvis blodglukoseverdien stiger over 10–15 mmol/L vil nyrene lekke glukose til urin og glukose kan påvises med urinstrimmeltest. Diabetes følges best med å analysere glukose og HbA1c i blod.

Urinveisinfeksjon (UVI)

Urinveisinfeksjoner inndeles i nedre/øvre, og i ukomplisert/komplisert.

- Nedre UVI er infeksjon i urinblæren og urinrøret, og kalles cystitt eller blærekatarr. Vanlige symptom er smerte/svie ved vannlating, økt hyppighet av vannlating, smerter over symfyse/urinblæren, ny eller

Versjon 2.6

Første versjon publisert:
14.05.2021

Oppdatert versjon publisert:
11.09.2023

Innhold

- Bakgrunn
- Indikasjon
- Klinisk bruk av urinstrimmel
- Lokale rutiner
- Usikkerhet i prøveresultat
- Tolkning av prøveresultat
- Veiledende referanseområde
- Referanser

Relaterte prosedyrer

- Urinprøve. Prøvetaking, oppbevaring og forsendelse
- Urinstrimmel
- Veiledning i urinprøvetaking

Vedlegg

Pasientveiledninger

Klamydiaundersøkelse

Engelsk – Norsk

Veiledning i urinprøvetaking til klamydiaundersøkelse

Chlamydia trachomatis er en bakterie som finnes inne i celler. For å påvise bakterien må derfor urinen inneholde celler fra slimhinnen i urinrøret. Det er viktig å samle bare litt av den første urinen som lates, fordi den inneholder flest celler.

Prøvetaking urin – kvinner og menn

1. Vent helst minst en time etter siste vannlating.
2. Bruk en ren beholder, f.eks. en plastkopp.
3. Samle **kun 15–20 mL av den første urinen** som lates, la resten av urinen gå i toalettet. Det er nok at urinen dekker bunnen av koppen.
4. Merk beholderen med fullt navn, fødselsnummer (11 siffer), dato og klokkeslett.
5. Lever urinprøven på laboratoriet samme dag som den er tatt.

Urinprøvetaking

9 språk

Tilmaamaha qaadista kaadida

Si looga hortago in bakteeriyada saaran maqaarka xubinta tarantu dooriso kaadida tijaabada ah, waa in kaadida la qaadayo noqoto kaadida dhexe. Ka reeban: Tijaabada tusaale ahaan lagu eegayo Kalaamiidiya waxa laga qaadaa kaadida u horaysa (10–15ml). Kaadida subaxda ayaa ugu wacan.

Tijaabada kaadida dhexe

Haweenku waxay kala qabanayaan dibnaha ferijiga.

Raggu wax ay dib u jiidayaan balagta.

1. Kaadida qaybteeda hore ku shub suuliga.
2. Kadib in u dhow 1/2 dl kaadi ah ku shub bekeeriga tijaabada. Kaadida waxa lagu ururin karaa koob nadiif ah intaan lagu shubin bekeeriga.
3. Kaadida inta hadhay ku shub suuliga.
4. Bekeeriga ku qor magaca, lambarka dhalasho iyo saacadda.

Tijaabada ku rid talaajad.

Warbixin ku saabsan tijaabada kaadida

Isu-talaab saar tijaabada saxda ah

Qaabkee

Kaadida dhexe Kaadida u horaysa (marka Kalaamiidiyada iwm)

Xog kale .....

Xilliga

Taariikh: ..... Saacad: .....

- Kaadi subax
 2–4 saacadood kadib kaadidii koowaad (kaadi subax ee 2-aad)
 Tjaabo kaadi oo kedis ah

Kaydinta

- Tijaabada labo saacadood ka badan ayaa lagu hayey heerkulka caadiga ah
 Tijaabada waxa lagu hayey talaajad/qaboojiso.

Magac/lambar dhalasho: .....

Avføringsprøvetaking

6 språk

Veiledning i avføringsprøvetaking

Forberedelser

Ulike analyser i avføring vil kreve ulike forberedelser og ulikt prøvetakingsutstyr. Følg instruksjoner fra helsepersonell, og informasjon i ev. følgeskriv til testen.

Ved undersøkelse for blod i avføring:

- Unngå prøvetaking under menstruasjon.
- Ta prøve fra midten av avføringen for å unngå blod fra hemoroider.
- Prøve må ofte tas på flere ulike dager da blødning fra tarm kan variere fra dag til dag.

Prøvetaking

1. Vent til du føler naturlig trang til avføring.
2. Tøm urinblæren først.
3. Legg en papptallerken eller en ren plastboks i toalettskålen for å samle avføringsprøven. Eventuelt kan en ren plastpose tres rundt toalettskålen. Prøven bør ikke komme i kontakt med vann fra toalettet.
4. Følg instruksjonene for prøvetilsetting. **Ikke tilsett mer enn angitt mengde avføring.**
5. Tøm resten av avføringen i toalettet. Kast papptallerken o.l. i vanlig avfall.
6. Merk prøvebeholder eller testkort med fullt navn, fødselsnummer og prøvedato.
7. Hvis prøven ikke kan leveres samme dag, bør den oppbevares godt emballert i kjøleskap.

Hva skjer etterpå?

Prøvene analyseres på laboratorium og resultatet sendes til rekvirenten.

Utprøving av hurtigtester

Allerede i juni 2020:

17 hurtigtester for covid-19 utprøvd av Noklus:

3 vurdert som gode, 5 som akseptable og

9 som ikke akseptable.

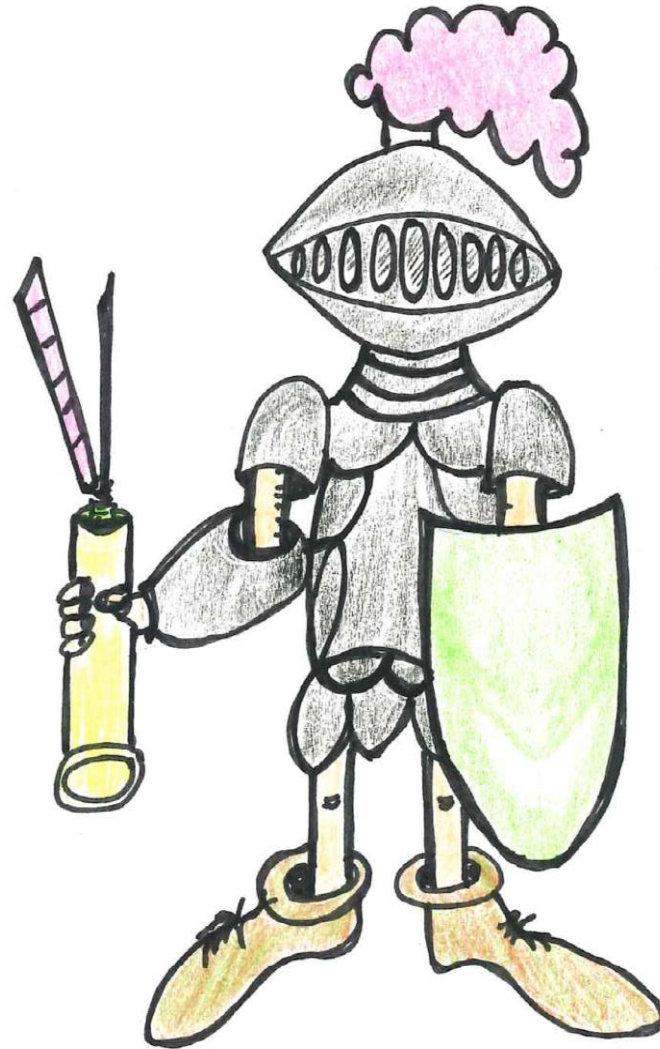
Transport av prøver

- Før forsendelse:
  - Korrekt ID
  - Riktig prøvetakingsutstyr

- Under forsendelse
  - Ikke utsett prøven for store temperatursvingninger
  - Unngå for lang transporttid

Beskyttelse mot stikkskader

Forskrift skal hindre stikkskader og infeksjoner

Kanyledirektivet- Direktiv 2010/32/EU (Sharps Directive)

- Trådte i kraft i 2013 og «Forskrift om utførelse av arbeid» ble revidert i henhold til dette
- Det ble forbudt å benytte stikkeredskaper hvor det er mulig å stikke seg på brukt utstyr.
- «Recapping ble forbudt»

Lovdata for arbeidsdepartementet - § 6-5 tredje ledd:

- Ved håndtering av spisse og skarpe gjenstander . skal det benyttes utstyr med sikkerhetsmessige beskyttelsesmekanismer, der slikt utstyr er tilgjengelig...

Sikkerhetsutstyr

- Opplæring
- Risikovurdering
- Beskyttelsesutstyr
- Sikker avfallshåndtering

RISIKOAVFALL

BEHOLDERE: UN/ADR godkjent i fareklasse 6.2, emballasjegruppe 3 i størrelse: 50 liter og 30 liter med lokk

SAFEBOX:
11 liter (safebox) Nyhet
6 liter (safebox) Nyhet

KANYLEBOKSER 1 3,5 liter , 2,2 liter og 0,5 liter